

KURS I KATASTROFOMVÅRDNAD

Denna kursbeskrivning ger omfattande och strukturerad information om kursen katastrofomvårdnad. Kursbeskrivningen syftar till att ge studenter tydlig och detaljerad information om kursens mål, innehåll, lärandemål, undervisningsmetoder, fördelningen av teman veckovis samt bedömningskriterier. Dessutom ger kursbeskrivningen studenterna förståelse av de akademiska färdigheter de förväntas ta till sig under terminen.

1. Kursinformation

Kursnamn: Katastrofomvårdnad

Kurskod: HEM XXX

Kurstyp: Obligatorisk/valfri

Kursnivå: Kandidatnivå (det rekommenderas att studerande inleder kursen under det tredje eller fjärde året)

Period: höst/vår

Omfattning (ECTS): 6 ECTS

Kontaktundervisningens omfattning: 2 timmar föreläsning + 2 timmar praktiska övningar per tema

Undervisningsspråk: Turkiska, tjeckiska, svenska/engelska

2. Kursens mål

Syftet med kursen är att ge studerande studenter färdigheter i att planera omvårdnad på ett vetenskapligt, etiskt och systematiskt sätt före, under och efter katastrofer, samt att utveckla effektiva färdigheter i intervention, samordning och kommunikation i krissituationer.

3. Lärandemål (anpassade enligt Blooms taxonomi)

Efter genomförd kurs ska studenten kunna:

- a. Förklara olika typer av katastrofer, grundläggande begrepp och hur de påverkar hälsa.
- b. Förklara katastrofhanteringscykeln och omfattningen av katastrofomvårdnad.
- c. Bedöma katastrofrisker och identifiera behov av beredskap.
- d. Förklara sjukskötarens roll, ansvar och etiska skyldigheter vid katastrofer.
- e. Tillämpa triage, initial bedömning och grundläggande akuta vårdåtgärder i katastrofsituationer.
- f. Tillämpa lämpliga omvårdnadsåtgärder vid trauma, chock, kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser samt infektionsrisker.
- g. Planera vård, psykosocialt stöd och krisintervention för grupper med särskilda behov.
- h. Utvärdera kommunikation, samordning och vårdledning inom team i katastrofscenarier.

4. Kursinnehåll

Kursen behandlar grundläggande begrepp inom katastrofomvårdnad, olika typer av katastrofer samt katastrofhanteringsprocessen. Kursen omfattar beredskap före katastrofer, riskreducering, sjukskötarens roll och ansvar vid katastrofer samt etiska principer, triagetillämpningar och akuta vårdåtgärder, inklusive hantering av trauma och chock. Dessutom behandlas följande områden: omvårdnad vid kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser, infektionskontroll, folkhälsoarbete, vård av sårbara grupper, psykosocialt stöd, krisintervention, organisering av fältsjukhus samt kommunikation inom team. Kursen stöds av färdighetsträning i laborationsmiljö, scenariobaserade simuleringar och OSCE-bedömningar, vilka syftar till att integrera teoretisk kunskap med praktisk tillämpning.

5. Veckoplan för kursen

Vecka	Teori (2 timmar)	Praktiska övningar (2 timmar)
1	Introduktion till katastrofomvårdnad: begrepp, katastroftyper, hanteringsprocess	Kursintroduktion, katastrofscenarier, diskussion om roller och ansvar
2	Sjukskötarens roll och etiska ansvar vid katastrofer	Casediskussioner: etiska dilemman och beslutsfattande
3	Nationella och globala katastrofhanteringssystem, lagstiftning	Analys av organisationsstrukturer, katastrofplaner, teamorganisation
4	Beredskap före katastrofer: riskreducering, skydd, individuell och organisatorisk beredskap	Katastrofplanering inom familjer och organisationer
5	Triage vid katastrofer: principer och klassificeringssystem	Triageringskort och tabletop-övningar
6	Initial bedömning och akuta vårdinsatser	ABCDE-metoden, grundläggande livräddning
7	Skador, blödningar, chock och traumahantering	Traumavård, blödningskontroll, immobilisering
8	Mellantentamen	Återkoppling och praktisk repetition
9	Omvårdnad vid CBRN-händelser	Användning av skyddsutrustning, isolering och dekontaminering
10	Infektionskontroll och folkhälsa vid katastrofer	Utbrottsscenario och infektionskontrollövningar
11	Vård av sårbara grupper (barn, gravida, äldre, personer med funktionsnedsättning, kroniskt sjuka)	Vårdplanering och fallanalys
12	Psykosocialt stöd och krisintervention	Psykologisk första hjälp, rollspel
13	Organisering av fältverksamhet och vårdinsatser	Uppbyggnad av fältverksamhet, kommunikation, remitteringsprocesser

14	Sammanfattande utvärdering och OSCE	OSCE-stationer: triage, bedömning, skyddsutrustning, kommunikation
----	-------------------------------------	--

6. Undervisningsmetoder

- Föreläsningar
- Diskussioner
- Fallanalyser
- Simuleringar
- OSCE (Objective Structured Clinical Examination)
- Problembaserat lärande

7. Evaluation

Bedömningstyp	Andel (%)	Beskrivning
Mellantentamen	30%	Allmän bedömning av teoretisk kunskap
Sluttentamen	40%	Bedömning av hela kursinnehållet
OSCE	30%	Bedömning av praktiskt lärande och tillämpade färdigheter

8. ECTS arbetsbelastningstabell

Aktivitet	Antal	Varaktighet (timmar)	Totalt
Föreläsningar (14 veckor)	14	4	56
Individuella studier	14	3	42
OSCE-förberedelse	1	20	20
Förberedelse för mellantentamen	1	10	10
Förberedelse för sluttentamen	1	20	20
Total arbetsbelastning			148 timmar ≈ 6 ECTS

9. Kursens bidrag till programmets mål

Utbildningsmål	Bidragsnivå (1–5)
Kliniska färdigheter	5
Kritiskt tänkande	5
Etiskt beslutsfattande	5
Kommunikationsförmåga	4
Ledarskap	4
Forskning och evidensbaserad praxis	4
Folkhälsa	5

10. Referenser

- WHO Disaster Nursing Guidelines
- ICN Disaster Nursing Competencies
- Sphere Handbook
- Turkish Disaster Management Legislation
- Aktuella vetenskapliga artiklar

14-VECKORS KURSINNEHÅLL – DELMOMENT

Vecka 1: Introduktion till katastrofomvårdnad

- Begrepp: katastrof, nödsituation och kris
- Klassificering av katastroftyper
- Katastrofomvårdnadens omfattning och utveckling
- Översikt av katastrofhanteringsprocessen

Vecka 2: Sjukskötarroller och etiska principer vid katastrofer

- Sjuksköterskans kärnfunktioner vid katastrofer
- Fastställande av vårdprioriteringar
- Etiska principer och värderingar
- Etiskt beslutsfattande i en situation med begränsade resurser
- Patienträttigheter, mänsklig värdighet och integritet

Vecka 3: Katastrofhanteringssystem och lagstiftning

- Nationella och internationella katastrofhanteringsstrukturer
- Nationella och lokala katastroforganisationer
- Sjukhusens katastrof- och beredskapsplaner
- Yrkesmässiga uppgifter, befogenheter och ansvar
- Interprofessionella samarbetsprocesser

Vecka 4: Beredskap före katastrof och riskhantering

- Begreppen risk, fara och sårbarhet
- Strategier för riskreducering och skadebegränsning
- Individuella och familjebaserade beredskapsplaner
- Institutionella beredskapsprocesser
- Utbildning, övningar och samhällsbaserade beredskapsaktiviteter

Vecka 5: Triagetillämpningar vid katastrofer

- Triagens syfte och omfattning
- Grundprinciper för katastroftriage
- Triageringskategorier och färgkodningssystem
- Primär och sekundär triage
- Prioriteringskriterier

Vecka 6: Initial bedömning och akut omvårdnadsinsats

- Säkerhet på skadeplatsen och tillvägagångssätt för att nå den
- Primärbedömningens steg
- ABCDE-ansatsen (basic och advanced life support)
- Grundläggande akuta omvårdnadsåtgärder

Vecka 7: Skador, blödningar och traumahantering

- Vanliga traumatiska tillstånd i katastrofsituationer
- Omhändertagande vid thorax- och bukskador
- Omhändertagande vid mjukdelsskador
- Metoder för blödningskontroll och intervention
- Bedömning och immobilisering vid frakturer och luxationer

Vecka 8: Mellantentamen

- Bedömning av innehållet från de första sju veckorna

Vecka 9: Omvårdnad vid kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser

- Egenskaper hos kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära hot
- Exponerings- och smittvägar
- Användning av personlig skyddsutrustning
- Dekontamineringsprocesser
- Isolering och säkerhetsåtgärder för personal

Vecka 10: Infektionskontroll, miljöhälsa och folkhälsåtgärder vid katastrofer

- Beredskap och insatser vid utbrott
- Vatten-, sanitet- och hygienåtgärder
- Miljöhälsoåtgärder i tillfälliga bostäder
- Förebyggande hälsoinsatser och vaccinationsprogram

Vecka 11: Vård av sårbara och prioriterade grupper vid katastrofer

- Vårdbehov hos barn
- Omhändertagande av gravida och nyförlösta
- Vårdprioriteringar för äldre personer

- Stödbehov hos personer med funktionsnedsättning
- Kontinuitet i vården för personer med kroniska sjukdomar

Vecka 12: Psykosocialt stöd, krisinterventioner och mental hälsa efter katastrofer

- Psykologiska och beteendemässiga effekter av katastrofer
- Krisreaktioner och copingprocesser
- Psykologisk första hjälp
- Sorg, förlust och posttraumatiska reaktioner
- Utbrändhet och sekundär traumatisering hos vårdpersonal

Vecka 13: Fältorganisation och vårdinsatser

- Drift av fältsjukhus
- Organisering av tillfälliga boenden
- Patientmottagning, registrering och remitteringsprocesser
- Organisering av vårdtjänster
- Kommunikation inom team, samordning och resursförvaltning

Vecka 14: Summativ bedömning och OSCE

- Strukturerad bedömning av triagefärdigheter
- Grundläggande livsstöd
- Hantering av luftvägsstopp
- Blödningskontroll och behandling av chock